

3. Medieansvarsloven vedrører spørgsmålet om placeringen af strafansvaret. Derudover begrænser medieansvarsloven anvendelsen af de almindelige regler om tilregnelser ved det objektive individualansvar for redaktøren for uavngivne artikler m.v. Forslaget til medieansvarslov indeholder således i lighed med presseloven regler, som indebærer, at straffelovens almindelige regler om medvirkenansvar og krav vedrørende tilregnelser delvis sættes ud af kraft, når de ansvarlige for indholdet af en retsstridig artikel eller udsendelse skal findes. Derimod berøres straffelovens regler vedrørende ansvarsgrundlaget ikke af forslaget til en medieansvarslov. Bedømmelsen af, om en artikel eller udsendelse er retsstridig, sker uafhængigt af medieansvarslovens regler. Dette spørgsmål afgøres alene efter de i lovgivningen opstillede regler om ytringsfrihedens grænser. Om indholdet af et skrift eller en udsendelse udgør et strafbart forhold, skal som hidtil vurderes efter de i straffeloven eller i særlovgivningen opstillede regler om den materielle ytringsfrihed, f.eks. reglerne om ærekrænkelser og krænkelser af privatlivets fred. Forekommer der f.eks. strafbare ytringer i et medie (et materielt presedelikt), afgøres det derimod efter medieansvarslovens regler, hvem der skal bære det presseretlige strafansvar.

Spørgsmål:

»Folketingets Ombudsmand har ved en skrivelse af 8. maj 1990, j.nr. 1990-231/68, over for en københavnsk advokat bekræftet, at det er så godt som umuligt at få fri proces i sager mod pressen. Agter ministeren at fremsætte lovforslag om ændring af denne praksis?«

Svar:

I den sag, der omtales i spørgsmålet, blev der meddelt afslag på en ansøgning om fri proces i en injuriersag med den begrundelse, at der efter fast praksis i almindelighed ikke gives fri proces i injuriersager. Folketingets Ombudsmand fandt efter en gennemgang af bl.a. forarbejderne til retsplejelovens regler om fri proces ikke grundlag for at kritisere den pågældende afgørelse.

Efter retsplejelovens § 330, stk. 1, kan der meddeles fri proces, hvis ansøgeren ud over at opfylde de økonomiske betingelser »skønnes at have rimelig grund til at føre proces«.

Som et led i den beskyttelse af enkeltpersoner, som ikrafttrædelsen af medieansvarsloven bl.a. vil indebære, vil jeg finde det rigtigt, at statsamtterne og Civilretsdirektoratet generelt er imødekommende over for ansøgninger om fri proces til sagsanlæg mod et massemedie i anledning af freds- og ærekrænkelser af en vis grovhed, såfremt de almindelige betingelser for fri proces i øvrigt er opfyldt.

Hvis der er tilslutning hertil, vil jeg i forbindelse med medieansvarslovens ikrafttræden drage omsorg for, at statsamtternes og Civilretsdirektoratets praksis på dette område bliver i overensstemmelse hermed.

Spørgsmål:

»Når medieansvarsloven giver mulighed for betydeligt forhøjede bøder, agter ministeren så i erstatningsansvarsloven at indføre minimumserstatninger, så også erstatningsniveauet bliver forhøjet?«

Svar:

En person, der ved en retsstridig offentliggørelse eller udsendelse har været udsat for en krænkelse i medierne, har efter dansk ret krav på at få erstattet et dokumenteret økonomisk tab f.eks. i form af tabt arbejdsfortjeneste som følge af krænkelsen.

Erstatning for ikke-økonomisk skade – torterstatning – kan kræves efter erstatningsansvarslovens § 26. Efter denne bestemmelse skal den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens frihed, fred, ære eller person, betale den forurettede godtgørelse for tort. Godtgørelse for tort kan selvsagt kræves samtidig med erstatning for økonomisk tab efter de almindelige erstatningsregler.

Lovforslaget indeholder ikke nærmere regler om erstatningsfastsættelsen, idet erstatningsudmålingen ligesom bødeudmålingen er et spørgsmål, der henhører under domstolenes kompetence.

For så vidt angår erstatning for økonomisk tab savner det mening at tale om indførelse af en minimumserstatning, idet det er det godtgjorte tab, der kan kræves erstattet af den ansvarlige.

Spørgsmålet om fastsættelse af godtgørelse for tort som følge af ærekrænkelser og privatlivskrænkelser var ikke omfattet af medieansvarsudvalgets kommissorium. Imidlertid har